

8. Funk, H. 2001. "Berufsbezogener Deutschunterricht – Deutsch als Fremd- und Zweitsprache für den Beruf". In: Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch. Berlin: de Gruyter
9. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache: Eine Einführung. – Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co, 1976. – S. 170.
10. Ohm, Udo; Kuhn, Christina; Funk, Hermann (2007): Sprachtraining für Fachunterricht und Beruf. Fachtext knacken – mit Fachsprache arbeiten. Münster: Waxmann.
11. Meer, Dorothea; Spiegel, Carmen (Hrsg.) (2009) *Kommunikationstrainings im Beruf. Erfahrungen mit gesprächsanalytisch fundierten Fortbildungskonzepten*. Mannheim: Verlag für Gesprächsforschung.
12. Roca F., Bosch G. Deutsch für den Tourismus im Spannungsfeld zwischen Gemein- Berufs- und Fachsprache Encuentro 15, 2005
13. Schmuck, Michael (2006): Deutsch für Juristen. Köln: Dr. Otto Schmidt.
14. Walter von Hahn Fachsprache. – Darmstadt, 1981. – 498 s.
15. Weidemann, Arne; Straub, Jürgen; Nothnagel, Steffi (Hrsg.) (2010): Wie lehrt man interkulturelle Kompetenz? Theorien, Methoden und Praxis in der Hochschulausbildung. Ein Handbuch. Bielefeld: transcript
16. <http://homepage.univie.ac.at/hans-juergen.krumm/Lit%20Fachunterricht.pdf>
17. http://www.iagcovi.edu.gt/Homepagiag/paed/koord/deutsch/index_deutsch.htm
18. <http://www.verlag-gespraechsforschung.de/2009/pdf/fortbildung.pdf>

Summary

This article deals with peculiarities of a foreign language teaching in the sphere of tourism. The course is aimed at developing students' skills in a foreign language speaking.

УДК 378:811.1:379.85

ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТУВАННЯ ПО ВИЗНАЧЕННЮ РОЗУМІННЯ ПРОЧИТАНОГО

Мишко С.А.

Закарпатський державний університет

В статті розглядаються проблеми, пов'язані з особливостями тестування по визначенню розуміння прочитаного, типові тестові завдання, стратегія виконання та умови тестування. Автор підкреслює, що використання тестів по визначенню розуміння прочитаного сприяє покращенню навичок читання та ефективності процесу вивчення іноземних мов.

Ключові слова: тести по визначенню розуміння прочитаного, розробляти тести, стандартизовані тести, стратегія тестування, типові питання, умови тестування.

В сучасному суспільстві зростає значення володіння різними видами мовленнєвої діяльності іноземними мовами. При підготовці викладачів іноземних мов велика увага приділяється оволодінню методикою навчання різним видам мовленнєвої діяльності, однак, на нашу думку, викладачі іноземних мов недостатньо володіють методикою тестування і, зокрема, тестування розуміння прочитаного, яке має проводитись на всіх етапах вивчення іноземних мов. Слід підкреслити, що тоді як в США, Великій Британії, Австралії, Ізраїлі та Німеччині не тільки розробляються теоретичні аспекти тестування розуміння прочитаного, а й проводяться практичні дослідження, в системі освіти України дана проблема розроблена недостатньо. Тому метою нашого дослідження є критичний аналіз практики тестування по визначенню розуміння прочитаного та розробка рекомендацій щодо вдосконалення тестових завдань та обізнаності студентів з технікою тестування.

Проблеми, пов'язані з читанням та розумінням прочитаного є в центрі уваги дослідників багатьох країн. Так, відповідно до статистичних даних, у 2009 р. тільки 38% випускників середніх шкіл США мали достатні навички читання та розуміння прочитаного, що було краще у порівнянні з 2005 роком, але на 4% нижче, ніж у 1992 році [12].

Тестування розуміння прочитаного досить складне, так як у комунікативній моделі компетентності – це рівень, відповідно до якого студент може використовувати читання для здійснення комунікаційних цілей. В таких випадках тестування має бути безпосередньо пов'язаним з метою читання. Якщо мета – знайти певну інформацію, то питання мають бути спрямовані на визначення розуміння цієї інформації. Перед розробкою тестових завдань викладач має переконатись, що підібраний текстовий матеріал відповідає рівню підготовки та лексичному запасу студентів.

На думку Р.Карліна, перевірка розуміння прочитаного здійснюється трьома етапами.

На першому етапі викладачі перевіряють здатність студентів зрозуміти інформацію та поняття, безпосередньо викладені в тексті.

На другому етапі студенти переходять до критичного читання та ретельного аналізу прочитаного. На цьому етапі включаються завдання наступного типу:

- визначити головну ідею, яка безпосередньо не сформульована у тексті;
- перефразувати основні ідеї тексту;
- із декількох висновків вибрати ті, які більш точно відповідають викладеному матеріалу.

На третьому етапі студенти повинні володіти навичками диференціації фактів та точок зору, знаходити мотивацію певних тверджень [13].

На нашу думку, подібний поділ на три етапи є штучним, адже завдання на кожному етапі не є взаємовиключними, і викладачі повинні пам'ятати, що при тестуванні рівня розуміння прочитаного треба розробляти завдання, спрямовані не тільки на перевірку навичок розуміння та відтворення прочитаної інформації.

Слід зазначити, що при тестуванні розуміння прочитаного іноземними мовами використовуються різні види тестів, однак, найбільш об'єктивними вважаються тести з декількома варіантами відповідей (зазвичай – 4). Ми погоджуємося з думкою Дж.Хітона, відповідно до якої тести з декількома варіантами відповідей є корисними при визначенні розуміння прочитаного, при чому їх достовірність залежить від вірності формулювання тестових завдань [10:20].

Перевагами даних тестів вважається їх об'єктивність, достовірність та швидкість перевірки. Їх недоліком вважається те, що студенти не формулюють відповідь самостійно, а вибирають одну із запропонованих.

Американські дослідники вважають, що тест для перевірки розуміння прочитаного має складатись від 50 до 100 слів на початковому рівні, від 200 до 300 слів на середньому рівні та від 400 до 600 слів на вищому рівні вивчення іноземної мови, при чому в залежності від складності він може бути коротшим чи довшим. Кількість завдань в тесті на розуміння прочитаного менше, ніж, наприклад, в граматичному тесті, адже студенти витрачають певний час на читання.

Одним із складних завдань при складанні тестів є формулювання так званих дистракторів (distractors). Вони мають здаватися правильними для тих студентів, які не впевнені у вибраній відповіді, і бути граматично вірними. Дж.Хітон пропонує вибирати неправильні варіанти відповідей з помилок, зроблених студентами, їх неправильних відповідей у подібних тестах, використовуючи досвід викладача та контрастивний аналіз рідної та іноземної мов. Вони не мають бути складнішими за правильну відповідь, адже в такому випадку вони будуть відволікати увагу сильних студентів, які можуть вважати, що правильна відповідь не може бути найпростішою [10:24].

Дослідник стратегії тестування з метою визначення розуміння прочитаного С.Робертсон пропонує звернути особливу увагу на розробку таких завдань:

- на визначення розуміння основної ідеї тексту шляхом вибору найкращої назви;
- на перевірку розуміння студентами специфічних фактів (who, what, why);
- на визначення послідовності подій (first, second, last, before, after);
- на розуміння причини того, що сталося (why);
- на вміння прогнозувати (probably, most likely);
- на визначення значення слів в залежності від контексту;
- на перевірку розуміння метафор та ідіом;
- на вміння робити висновки [18].

На нашу думку, викладачам іноземних мов слід звернути особливу увагу на розробку подібних тестових завдань, адже в нашій практиці ми найчастіше вводимо в тести на визначення розуміння прочитаного завдання, спрямовані на безпосереднє відтворення певних фактів, а на питання вказаного типу не можна знайти прямих відповідей у тексті, і студенти мають вміти аналізувати і робити висновки, щоб вибрати правильні відповіді.

Дослідник Й.Асланян пропонує для вдосконалення завдань тестів по перевірці розуміння прочитаного звернути увагу на те, що:

- ретельно розроблені та сформульовані варіанти неправильних відповідей мають замінити іноді абсурдні варіанти;
- правильні відповіді можуть бути визначені тільки після читання тексту, а не завдяки світогляду;
- дуже часто порядок тестових завдань відповідає порядку викладення матеріалу, таким чином підштовхуючи студентів читати тільки певні частини тексту у пошуках правильної відповіді;
- результати тестів не повинні бути єдиним критерієм оцінювання студентів, а використовуватись з такими завданнями як переказ, перефразування та формулювання висновків [4:40-41].

В університеті штату Міннесота був проведений аналіз результатів, отриманих при тестуванні з використанням тестів з декількома варіантами відповідей, при якому не було виявлено суттєвої різниці між результатами тих, хто вибирав відповіді, прочитавши текст, та тих, хто відповідав не читаючи. Були виділені три причини таких результатів, а саме: попередні знання, взаємозв'язок питань та загальна структура тесту. Був зроблений висновок щодо необхідності проведення попереднього тестування з метою визначення відповідності так званої «залежності від тексту». Підкреслено, що особливі складнощі виникають при складанні тестів перевірки розуміння прочитаного іноземними мовами, так як словниковий запас студентів обмежений і у викладача виникають певні проблеми при використанні синонімів та складних граматичних конструкцій при формулюванні варіантів відповідей [6].

Американські дослідники вважають, що студенти мають бути попередньо ознайомлені з основними видами завдань, з яких складаються стандартизовані тести по визначенню рівня розуміння прочитаного. Наводяться наступні приклади питань:

- 1) питання, які стосуються цілого тексту
 - What does the author want to tell you?
 - What assumptions are made by the author but not directly stated in the passage?
 - How can you extend the main ideas of the passage?
 - What can you infer from the passage as a whole?
 - Which of the following would be the most appropriate title for the passage?
- 2) питання до окремих частин тексту
 - Can you find in the passage a specific reference to a stated idea?
 - What do you think was written right before the passage or right after the passage?
 - What can you infer from specific sections in the passage?
- 3) питання на визначення певних деталей та значень слів
 - What is the meaning of a certain word, phrase, or sentence in the passage?
 - Why are certain words, phrases, or sentences mentioned or used in the passage? [25]

Існують різні точки зору щодо послідовності виконання тестів по визначенню розуміння прочитаного. Деякі дослідники вважають, що спочатку треба проглянути завдання, а потім читати текст, так як це зекономить час і допоможе сконцентруватись на певній інформації. Ми підтримуємо думку тих авторів, які вважають, що, будучи ознайомленими з основними типами питань, студенти вже частково підготовлені до виконання тесту, а, прочитавши спочатку

завдання, студенти будуть безпосередньо шукати відповіді на конкретні питання і не зможуть справитись з першою групою питань, зазначених вище.

На початку курсу викладачам іноземних мов слід ознайомити студентів з основними вміннями і навичками, необхідними для розуміння прочитаного, а саме: визначення основної ідеї, розуміння точки зору автора, встановлення послідовності подій, вміння порівнювати, протиставляти, передбачати та робити висновки, вміння узагальнювати шляхом використання аналогій.

Ми вважаємо доцільним ознайомити студентів з наступними рекомендаціями щодо виконання тестів по визначенню розуміння прочитаного:

- уважно прочитати текст;
- уважно прочитати тестове завдання і впевнитись, що ви його зрозуміли.

- уважно прочитати всі варіанти відповіді, перш ніж обрати правильну;

Американські дослідники пропонують починати вибирати правильну відповідь шляхом виключення неправильних, починаючи з тих, які не пов'язані з текстом. Вони вважають, що виключення навіть однієї неправильної відповіді збільшить можливість вгадати правильну відповідь на 25-33% [16].

- при невпевненості у правильності відповіді доцільно виконати інші завдання і повернутись до цього завдання пізніше;

- при відповідях на завдання тесту рекомендується повертатись до прочитаного тексту;

- при виборі правильного визначення слова слід прочитати не тільки речення, в якому воно вжито, а й попереднє та наступне речення;

- якщо в завданні пропонується визначити причину, то слід звернути увагу на слова since, because, therefore, as a result of;

- обирати відповідь, яка відповідає інформації, наданій у тексті, навіть якщо ви не погоджуєтесь з запропонованим матеріалом на підставі власних знань у цій сфері.

Слід підкреслити, що до тестування по визначенню розуміння прочитаного слід готуватись. Студентам можна запропонувати наступну послідовність підготовки до тестування:

- вибрати текст довжиною 3-5 абзаців з твору художньої або наукової літератури, газети, журналу, енциклопедії;

- прочитати текст, намагаючись визначити основну ідею, характерні риси кожного абзацу та слова, які можна запропонувати для аналізу;

- скласти питання до тексту та дати на них відповіді;

- при читанні тексту можна підкреслити ключові слова або зробити нотатки;

- аргументувати свої відповіді.

Незважаючи на те, що тестування і, зокрема, тестування по визначенню розуміння прочитаного, широко використовується в процесі викладання іноземних мов в Україні, розвитку навичок виконання тестових завдань приділяється недостатньо уваги, тому певна частина студентів відчуває схвильованість при виконанні тестів.

В Україні не проводяться дослідження, спрямовані на виявлення причин хвилювання студентів та визначення шляхів їх подолання. Серйозні наукові дослідження проводяться в США, Великій Британії, Ізраїлі, Німеччині та Австралії.

При вивченні проблеми відсутності навичок виконання тестів на визначання розуміння прочитаного іноземною мовою в Ізраїлі були визначені такі цілі – встановити причини даної проблеми, розробити відповідні програми та забезпечити студентів технічними навичками виконання тестів, що, в кінцевому випадку, мало привести до покращення результатів тестування. Слід підкреслити, що було проаналізовано ставлення до даної проблеми не тільки викладачів та студентів, а й батьків. Результати проведеного дослідження були проілюстровані такими даними:

Які думки у вас були при виконанні тесту?

- шкода, що я не підготувався краще -25.71%
- у мене не вистачить часу - 39.05%
- я прекрасно справляюся – 20.95%
- мені хотілося б бути в іншому місці - 14.29%

Ставлення викладачів щодо схвильованості студентів під час виконання тесту наступне:

- цілком погоджуються – 34.15%
- погоджуються – 45.85%
- не вирішили - 8.29%
- не погоджуються – 8.78%
- повністю не погоджуються – 2.93%

Ставлення батьків щодо схвильованості їх дітей під час виконання тесту наступне:

- цілком погоджуються – 41.03%
- погоджуються – 17.95 %
- не вирішили – 23.08%
- не погоджуються – 18.38%
- повністю не погоджуються – 2.56% [8:12-13].

За результатами проведеного дослідження були надані певні рекомендації щодо технічних навичок та організації проведення тестування.

Слід підкреслити, що для ефективного розуміння прочитаного студенти мають мати навички аналізу, синтезу та прогнозування. З метою об'єктивної оцінки розуміння прочитаного викладачі іноземних мов повинні розробляти тестові завдання, відповіді на які вимагають застосування вказаних навичок, а не лише вміння запам'ятовувати певні факти.

Ми вважаємо метод тестування найбільш об'єктивним, але викладачі не повинні обмежуватись лише тестами. Для досягнення найкращого результату слід використовувати і інші методи, а саме: участь студентів у обговореннях, які вимагають не тільки розуміння, а й творчого застосування прочитаного та письмовий аналіз прочитаного, який дає можливість викладачу оцінити не тільки розуміння студентом прочитаного, а й загальний рівень володіння мовою.

Література

1. Гринюк Г.А. Експериментальна перевірка ефективності вправ для інтенсифікації навчання читання текстів різної складності з фаху в немовних вузах// Методика викладання іноземних мов.-Вип.25.- К.-1996.- С.46.
2. Гошовська Л. Тестова методика контролю володіння ознайомлювальним читанням студентів ЛДУФК Молода спортивна наука України. 2008.- Т.4. - с.61-64.
3. Матвійшин Л.П., Криворук Т.Б. Тестовий контроль розуміння прочитаного тексту [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.intkonf.org> ›
4. Aslanian Y. "What's Wrong with Multiple-Choice Tests?" Selected Papers from the 1985 Annual Conference of the CUNY ESL Council? New York? Instructional Resource Center, 1985с.40-41
5. Akins A. How to Assess Students' Improvement in Reading & Comprehension (updated July 22, 2011)// [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ehow.com> › Education
6. Bernhardt E.B. Testing Foreign Language Reading Comprehension: The Immediate Recall Protocol Die Unterrichtspraxis / Teaching German Vol. 16, No. 1 (Spring, 1983), pp. 27-33.
7. Brian Leaf B. How to Improve Reading Comprehension //[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ehow.com> › Education
8. Deutsch N. ESL/EFL Students Lack the Skills to Cope with Reading Comprehension Tests [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.educationleadership.files.wordpress.com/>.
9. Dewey J.C. Consistency of Pupil Response on Tests of Reading Comprehension The Elementary School Journal Vol. 34, No. 7 (Mar., 1934), pp. 533-536 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.jstor.org/stable/996561>
10. Heaton J.V. Writing English Language Test. New York Longman Group UK Limited 1988 с.20
11. Kobayashi W. An Investigation of Method Effects on Reading Comprehension Test ... May 14-15, 2005. Tokyo, Japan: Tokyo Keizai University. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.jalt.org/pansig/2005/HTML>
12. McCormick E., Ways to Test for Reading Comprehension [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ehow.com> › Education
13. Mohamad A. What Do We Test When We Test Reading Comprehension? The Internet TESL Journal, Vol. V, No. 12, December 1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.iteslj.org/.../Mohamad-TestingReading.html>
14. Paris S.G. Assessment of Reading Comprehension. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.literacyencyclopedia.ca>
15. Reading Assessment Techniques. A Cognitive Foundation of Learning to Read. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sedl.org/reading/.../assessment.html>
16. Reading Comprehension Technique for Multiple Choice Tests. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.michigan-proficiency-exams.com/rea>

17. Riley G.L, Lee J.F. A Comparison of Recall and Summary Protocols as Measures of Second Language Reading Comprehension Language Testing July 1, 1996 p. 173-189
18. Roberson C. Reading Comprehension Test Strategies [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ehow.com> › Education
19. Shohamy E. Does the Testing Method Make a Difference? The Case of Reading Comprehension. - Language Testing, 1984, 1(2), p.147-170.
20. Speed Reading Test Online [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.readingsoft.com/>
21. Sheldon S.A. Comparison of Two Teaching Methods for Reading Comprehension. Journal of Research Reading 1984, 7(1), p. 41-52
22. Stewart D. The Activities to Improve Reading EOG Scores (updated August 14, 2011) [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ehow.com> › Education
23. Teaching Reading // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ncrlrc.org/essentials/.../traditional.htm>
24. Tests of Reading Comprehension (TORCH) 23 Jan -2012 [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.det.nt.gov.au/parents.../torch-plus>
25. Test-Taking Strategies for Three Subject Areas | [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.scholastic.com/.../test-taking-strategies>
26. Yussen S., Ozcan N.M. The Development of Knowledge about Narratives. Issues of Education 1996, № 2, p.1-68

Summary

The article deals with the problems of reading comprehension tests peculiarities, typical test questions, test taking strategy and testing conditions. The author underlines that reading comprehension tests facilitate the improvement of reading skills and making the process of learning foreign languages more effective.

УДК: 81-139

MÜNDLICHE KOMMUNIKATION IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT

Паничок Т. Я.

Тернопільський національний економічний університет

Heutzutage wird großer Wert auf Kommunikation gelegt, weshalb wir in dieser Artikel die Kommunikationsformen im Fremdsprachenunterricht und ihre Merkmale schildern und besprechen wollen. Kommunikation ist nicht nur im alltäglichen Leben von Bedeutung, sondern auch im Unterricht, nimmt in erheblichem Umfang Einfluss auf die Entwicklung der Gesprächskompetenz der Schülerinnen und Schüler. Im Folgenden soll dafür argumentiert werden, die Kommunikation im Unterricht